

Juridisk metode

Oversikt

- Kort om JUS4111
- Hvorfor metodefag på 4. studieår?
- Hva er juridisk metode?
 - Tema og problemstillinger
- Læringskravene
- Hovedlitteratur
- Forelesningsplanen
- Kurstilbudet

Kort om JUS4111?

- De rettslige og etiske normer som styrer juridisk argumentasjon og juristers yrkesatferd.
- Undervisningsopplegget er delt i to:
 - Metode (7 stp)
 - Etikk (3 stp)

Kort om JUS4111

- Kort karakteristikk av fagene

- Metode (rettskildelære):
 - Fremgangsmåter for å ta standpunkt til juridiske spørsmål.
- Etikklæren:
 - Juristers utfordringer ved anvendelse av rettskildeprinsipper, argumentasjon og opptreden,
 - sentrale yrkesetiske krav i de vanligste juristprofesjoner.

Hvorfor et eget metodefag på 4. år?

- Gir mulighet for å samle trådene fra flere fag
- «Bro» til selvstendig arbeid med masteroppgave
- Perspektivfagene gir tilleggsinnsikter:
 - Rettssosiologi: Hva er det jurister «faktisk» gjør?
 - Rettsøkonomi: Økonomisk rasjonalitet og reelle hensyn
 - Rettsfilosofi: Hvilke normer er «egentlig» bindende for jurister?

Hva er juridisk metode?

- Ett hovedtema, mange problemstillinger
- Hovedtemaet:
 - Juristers fremgangsmåte for å ta stilling til rettsspørsmål
- Noen sentrale problemstillinger i metodefaget
 - Hvilken fremgangsmåte er det jurister faktisk bruker?
 - Hvilke fremgangsmåter skal jurister bruke?
 - Hvilke fremgangsmåter burde jurister bruke?
 - Hvordan kan vi vite hva jurister gjør og hva jurister skulle og burde gjøre?

Hva er juridisk metode?

Deskriptivt:
Hvilke fremgangsmåter er det jurister faktisk bruker?

Juristers fremgangsmåte for å ta stilling til rettsspørsmål

Normativt: Hvilke fremgangsmåter skal og bør jurister bruke?

Teori og perspektiver: Hvordan kan vi vite hva jurister gjør, og hva jurister skal og bør gjøre?

Læringskrav - hovedtemaet

- Metodefaget handler om å forstå juristers fremgangsmåter ved stillingstaging til rettsspørsmål («juridisk metode»).

God forståelse av argumentasjonsmønstre i sentrale domstoler

- Hva menes argumentasjonsmønstre?
 - Fellestrekk i juristers utsagn til støtte for standpunkt til rettsspørsmål, blant annet utsagn om hvilke argumentkilder som anses relevante, hvilke slutninger som trekkes fra argumentkildene, og hvordan relevante argumenter vektas og avstemmes i forhold til hverandre.
- Hvilke domstoler?
 - Norges Høyesterett
 - ICJ, EMD, EU-domstolen og EFTA-domstolen (kunnskapskravene er her begrenset til grunnleggende argumentasjonsmønstre).

Hvorfor god forståelse av domstolenes argumentasjonsmønstre?

- Kunnskap om fellestrekk i domstolens argumentasjon er avgjørende for å
 - vurdere hvilke rettsoppfatninger som kan vinne frem
 - legge opp argumentasjonsstrategier som gir gjennomslag i konkrete saker
- Visse fellestrekk i domstolenes argumentasjon indikerer at argumentasjonen er normstyrt (rettskildeprinsipper)
 - Brudd på grunnleggende normer og anerkjente oppfatninger om juridisk metode kan gi grunnlag for sanksjoner, se blant annet ansvarlighetsloven § 17.
- Kunnskap om domstolenes faktiske argumentasjonsmønstre gir ikke nødvendigvis svar på hvordan domstolene skal eller bør argumentere

God forståelse av ulike beskrivelser av juridisk metode

- Det kreves god forståelse av
 - teorier om juridisk metode og
 - rettskildeprinsipper
 - kjønnsperspektiver, likestilling og likebehandling
 - fakta
 - etikk
 - rettskildeprinsipper som ramme for etiske forventninger til ulike juristsroller.

Hvorfor god av forståelse av ulike beskrivelser av juridisk metode?

- Metodelitteraturen og rettskildeteorien viser et mangfold av
 - beskrivelser av hvordan juristers går frem å ta stilling til rettsspørsmål
 - synspunkter på hvordan jurister skal og bør ta stilling til rettsspørsmål
 - teorier om hvordan vi kan vite hva jurister gjør og hva jurister skal og bør gjøre når de tar stilling til rettsspørsmål
- Som jurister bør vi ha god forståelse av ulike teorier om og forventninger til vår egen virksomhet – det kan bidra til mer reflekterte valg og vurderinger i ulike juristroller.

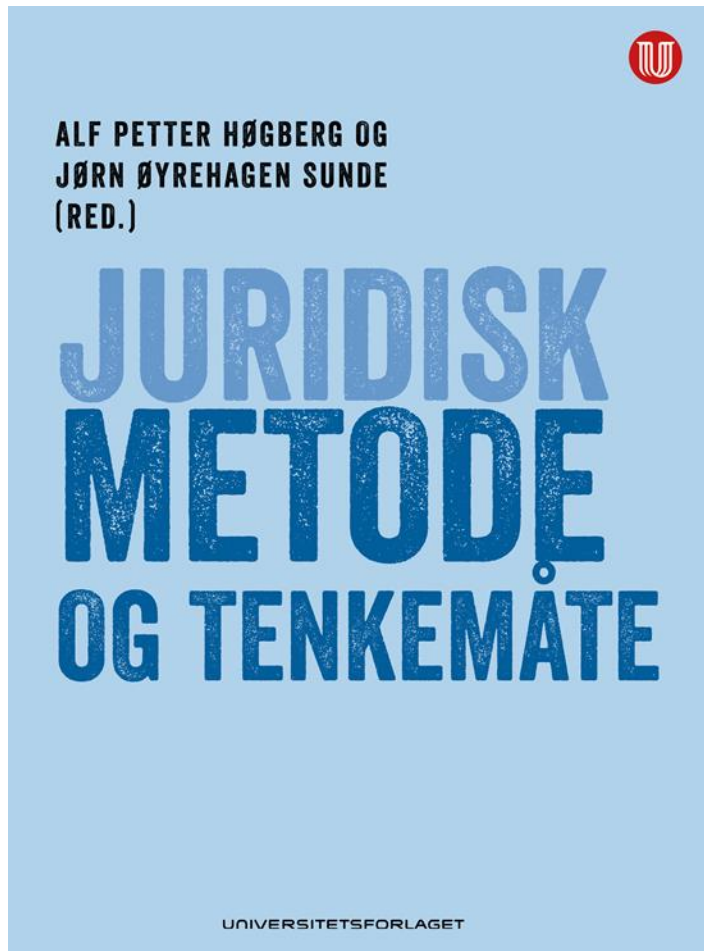
Kjennskap

- Hvordan juridisk metode og juridiske argumentasjonsmønstre påvirkes av ulike roller jurister opptrer i, som blant annet dommer, advokat, byråkrat, utreder og forsker

Hvorfor kjennskap til juristrollenes betydning for juridisk metode?

- Undersøkelser viser at de forskjellige juristrollene kan gå frem på ulike måter når man tar standpunkt til rettsspørsmål.
 - Det er de færreste som får servert et like velsortert og bredt rettskildebilde som Høyesterett....
- **Men:** Selv om rollene påvirker hvordan jurister tar standpunkt til rettsspørsmål, er det rammer som ingen skal gå utenom.

Hoedlitteratur

- Ny og oppdatert bok (2019)
- Omfatter både tradisjonelle temaer i rettskildelæren og nye perspektiver

Hovedlitteratur

- *Boken Juridisk metode og tenkemåte* (2019) er omfattende, men mye faller utenfor hovedlitteraturen:
 - Kapittel 1 (Innføringslitteratur)
 - Kapittel 2 (går vesentlig lenger enn læringskravene og anses som tilleggslitteratur)
 - Kapittel 3 (velkjente temaer og anses som forutsatt kunnskap)
 - Kapittel 4 (går vesentlig lenger enn læringskravene og anses som tilleggslitteratur)
 - Kapittel 10 (går vesentlig lenger enn læringskravene og anses som tilleggslitteratur)
 - Kapittel 12 (velkjente temaer og anses som forutsatt kunnskap)
 - Kapittel 15 (går vesentlig lenger enn læringskravene og anses som tilleggslitteratur)
 - Hele Del III Kapittel 19 – Kapittel 21 (går vesentlig lenger enn læringskravene og anses som tilleggslitteratur)
 - Kapittel 28 (går vesentlig lenger enn læringskravene og anses som tilleggslitteratur)
- Hovedlitteraturen omfatter:
 - Kapittel 5 (s. 135-172)
 - Kapittel 6-9 (s. 175-333)
 - Kapittel 11 (s. 343-356)
 - Kapittel 13-14 (s. 360-419)
 - Kapittel 16-18 (s. 452-524)
 - Kapittel 22-27 (s. 591-701)

Kurstilbudet

- Øvelse i anvendelse av juridisk metode
- Fokus på domsanalyser
- Kurslærere bruker mange av de samme avgjørelsene, men utvalget varierer fra kurs til kurs.

Fakultetsoppgave

- Øvelse i skriftlig anvendelse av juridisk metode
- Nyttig tilbud - viktig å levere!

Takk for oppmerksomheten og lykke til!